

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО СТУДЕНТІВ, АСПІРАНТІВ І МОЛОДИХ УЧЕНИХ
ФАКУЛЬТЕТУ ПСИХОЛОГІЇ, СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ ТА
СПЕЦІАЛЬНОЇ ОСВІТИ КИЇВСЬКОГО СТОЛИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
РАДА МОЛОДИХ ВЧЕНИХ УКРАЇНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО
ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ГНАТЮКА
ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «ЛА СТРАДА – УКРАЇНА»

ЗБІРНИК ТЕЗ НАУКОВИХ ДОПОВІДЕЙ

Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції молодих учених
**ДОПОМОГА В ЧАСИ КРИЗИ: СУЧАСНІ СТРАТЕГІЇ КОНСУЛЬТУВАННЯ
ТА ПІДТРИМКИ ДІТЕЙ І ДОРΟΣЛИХ**

27 травня 2026 року, м. Київ

УДК:159.9+371.3+316.4

Збірник тез наукових доповідей Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції молодих учених «Допомога в часи кризи: сучасні стратегії консультування та підтримки дітей і дорослих» 27 травня 2026 року. Київ: Факультет психології, соціальної роботи та спеціальної освіти Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, 2026. 264 с.

Друкується за рішенням Вченої ради Факультету психології, соціальної роботи та спеціальної освіти Київського столичного університету імені Бориса Грінченка. Протокол № 9 від 17.06.2026 р.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Наталія КЛІШЕВИЧ, декан Факультету психології, соціальної роботи та спеціальної освіти, кандидат педагогічних наук, доцент;

Ірина МУЗИЧЕНКО, заступник декана з наукової роботи та міжнародної діяльності Факультету психології, соціальної роботи та спеціальної освіти, доцент кафедри практичної психології, кандидат психологічних наук;

Марія КРАПИВА, викладач кафедри практичної психології, голова Наукового товариства студентів, аспірантів і молодих вчених Факультету психології, соціальної роботи та спеціальної освіти;

Тетяна ЦЮМАН, доцент кафедри психології особистості та соціальних практик Факультету психології, соціальної роботи та спеціальної освіти, кандидат педагогічних наук, доцент;

Оксана ТАРАН, доцент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти Факультету психології, соціальної роботи та спеціальної освіти, кандидат психологічних наук, доцент;

Олександр ЗІНЧЕНКО, доцент кафедри практичної психології Факультету психології, соціальної роботи та спеціальної освіти, кандидат психологічних наук, доцент;

Світлана САПІГА, доцент кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи Факультету психології, соціальної роботи та спеціальної освіти, кандидат педагогічних наук;

Тетяна ХОМИК, доцент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти Факультету психології, соціальної роботи та спеціальної освіти, кандидат педагогічних наук;

Ярослав КОРКОС, старший викладач кафедри практичної психології Факультету психології, соціальної роботи та спеціальної освіти, доктор філософії зі спеціальності 053 Психологія;

Ірина НОХРІНА, викладач кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи Факультету психології, соціальної роботи та спеціальної освіти;

Марина АНДРІЄВСЬКА, викладач кафедри психології особистості та соціальних практик Факультету психології, соціальної роботи та спеціальної освіти.

У збірнику тез наукових доповідей представлено результати досліджень, аналітичні матеріали та практичні напрацювання учасників Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції молодих учених «Допомога в часи кризи: сучасні стратегії консультування та підтримки дітей і дорослих» щодо провідних напрямків психологічної допомоги в умовах невизначеності, технологій підтримки різних категорій населення у воєнний період, перспектив підтримки дітей з особливими освітніми потребами в умовах війни та особливостей реалізації соціальної роботи та консультування у часи кризи. Представлені напрацювання сприяють обміну досвідом та поширенню сучасних наукових розвідок молодих учених у галузі психології, соціальної роботи та спеціальної освіти.

© Факультет психології, соціальної роботи та спеціальної освіти

ЗМІСТ

СЕКТОРАЛЬНА ДИСКУСІЯ 1.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА ЛЮДИНІ В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ: ВІД ПСИХОЕДУКАЦІЇ ДО ПСИХОЛОГІЧНИХ ІНТЕРВЕНЦІЙ

ОСОБЛИВОСТІ СТРУКТУРИ ОСОБИСТІСНОЇ БЕЗПЕКИ У СУЧАСНІЙ ПСИХОЛОГІЇ

Андрієвська Марина.....15

МОДЕЛІ ПРОФЕСІЙНОГО ДОБРОБУТУ ПРАЦІВНИКІВ ОРГАНІЗАЦІЇ У ПСИХОЛОГІЧНІЙ ЛІТЕРАТУРІ

Власенко Інна, Откидач Дарина.....17

КОМУНІКАТИВНІ БАР'ЄРИ УПРАВЛІНЦІВ У НАУКОВІЙ ЛІТЕРАТУРІ

Власенко Інна, Вероніка Ткаченко.....19

РОЗВИТОК ПСИХОЛОГІЧНИХ РЕСУРСІВ ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ РЕЗИЛЬЄНТНОСТІ СТАРШОКЛАСНИКІВ

Власенко Інна, Ярошенко Дана.....21

ПСИХОЛОГІЧНА АДАПТАЦІЯ ЯК УМОВА ЗБЕРЕЖЕННЯ ПСИХІЧНОГО ЗДОРОВ'Я ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ В УМОВАХ КРИЗОВОГО СТАНУ

Зелінська Ярослава, Губа Злата.....24

ТРАНСФОРМАЦІЯ МОТИВАЦІЙНОГО ПРОФІЛЮ ОСОБИСТОСТІ В КРИЗОВИХ УМОВАХ ОРГАНІЗАЦІЙНОГО СЕРЕДОВИЩА

Зелінська Ярослава, Майко Ірина.....26

ЦІННІСНІ ОРІЄНТАЦІЇ ЯК ЧИННИК РОЗВИТКУ РЕЗИЛЬЄНТНОСТІ СТУДЕНТІВ ФАХОВИХ КОЛЕДЖІВ

Затерта Зоряна, Адамська Зоряна.....29

ТЕОРЕТИКО-ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ ВИВЧЕННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ЦІННОСТЕЙ ТА СМИСЛОЖИТТЄВИХ ОРІЄНТАЦІЙ

Каліщук Світлана, Васюхно Іван.....32

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ МОРАЛЬНОГО ВИБОРУ ЮНАЦТВА В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ

Клімова Анна.....34

**ПСИХОЕДУКАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ
СТІЙКОСТІ ОСОБИСТОСТІ**

Котляр Олександр.....37

**ПСИХОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ ПРОФЕСІЙНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ**

Коханова Олена, Кедадь Софія.....40

**ТЕОРЕТИЧНА МОДЕЛЬ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ
БАТЬКІВ У ПІДТРИМЦІ ЕМОЦІЙНОГО ДОБРОБУТУ ДІТЕЙ В УМОВАХ
ВОЄННОГО СТАНУ**

Кутішченко Валентина, Сліпецька Яна.....43

**ПОБУДОВА «КАРТИНИ СВІТУ» КЛІЄНТА ТА ПСИХОЛОГА НА
ТРЕНІНГУ СЕНСИТИВНОСТІ**

Марнауз Ганна.....46

**ПСИХОЛОГІЧНІ ЧИННИКИ ЕМОЦІЙНОГО ВИГОРАННЯ КЕРІВНИКІВ:
РЕЗУЛЬТАТИ КОМПЛЕКСНОГО ЕМПІРИЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ**

Овчарук Лариса.....48

**ПСИХОЛОГІЧНІ ЧИННИКИ ПСИХІЧНОГО ЗДОРОВ'Я ПЕРСОНАЛУ
ОРГАНІЗАЦІЙ В УМОВАХ ВІЙНИ**

Рева Олена, Гаркуша Олександр.....51

**ПСИХОЛОГІЧНІ ЧИННИКИ МОТИВАЦІЇ ПРАЦІВНИКІВ ОРГАНІЗАЦІЙ
В УМОВАХ ВІДДАЛЕНОЇ РОБОТИ**

Рева Олена, Іванова Анастасія.....53

**ВПЛИВ СІМЕЙНИХ ВІДНОСИН НА РОЗВИТОК КАР'ЄРИ УПРАВЛІНЦЯ
В УМОВАХ КРИЗ**

Ситник Гнна, Сербіна Катерина.....55

**ОСОБЛИВОСТІ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКУ САМООЦІНКИ ТА ПРОФЕСІЙНОЇ
МОТИВАЦІЇ ПРАЦІВНИКА**

Ситник Гнна, Галашевська Дарина.....57

**КОМУНІКАТИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК ЧИННИК ПСИХОЛОГІЧНОЇ
БЕЗПЕКИ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ**

Ситник Ганна, Штепа Іван.....60

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕЖИВАННЯ КРИЗИ ПРОФЕСІЙНОЇ КАР'ЄРИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Столярчук Олеся, Коломійчук Тетяна.....63

ЕМОЦІЙНИЙ ІНТЕЛЕКТ ЯК ЧИННИК ЕФЕКТИВНОЇ ВЗАЄМОДІЇ ФАХІВЦІВ БІЗНЕС-ПІДПРИЄМСТВА

Столярчук Олеся, Ніконова Анастасія.....65

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКУ ПРОФЕСІЙНОЇ САМОРЕАЛІЗАЦІЇ ТА КАР'ЄРНОЇ УСПІШНОСТІ ОСОБИСТОСТІ

Татаурова Галина, Єгоян Евеліна.....67

ТЕОРЕТИЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ СКЛАДНИКІВ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО КЛІМАТУ ОРГАНІЗАЦІЇ

Татаурова Галина, Чепель Анастасія.....70

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ АДАПТАЦІЇ ДО СТРЕСУ ПРАЦІВНИКІВ ОРГАНІЗАЦІЇ

Ткачишина Оксана, Козак Марія.....72

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО СТРЕСУ У НАВЧАЛЬНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ ЗВО

Шевченко Олена, Цюман Тетяна.....73

СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИЙ СУПРОВІД ПІДЛІТКІВ ПІСЛЯ ВТРАТИ ОДНОГО З БАТЬКІВ В УМОВАХ ВІЙНИ: ПРАКТИКИ КРИЗОВОЇ ІНТЕРВЕНЦІЇ

Юрченко Римма, Зайвей Єлизавета.....76

СЕКТОРАЛЬНА ДИСКУСІЯ 2.

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПІДТРИМКИ ДІТЕЙ З ООП В УМОВАХ КРИЗИ

ЛОГОПЕДИЧНА ПРОПЕДЕВТИКА ВІКОВИХ ЗМІН ГОЛОСУ ЯК СТРАТЕГІЯ ПІДТРИМКИ ДОРОСЛИХ В УМОВАХ КРИЗИ

Бабич Наталія, Беляєва Анастасія.....80

ЛОГОПЕДИЧНА ПРОПЕДЕВТИКА ГОЛОСОВИХ ПОРУШЕНЬ У ФАХІВЦІВ ПЕДАГОГІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Бабич Наталія, Чеханюк Анна.....82

ОСОБЛИВОСТІ СФОРМОВАНОСТІ ПРЕДИКАТИВНОГО СЛОВНИКА У ДІТЕЙ СЕРЕДНЬОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З МОВЛЕННЄВИМИ ТРУДНОЩАМИ

Бабич Наталія, Шинкарук Лілія.....85

ФОРМУВАННЯ ІНКЛЮЗИВНОГО МІКРОКЛІМАТУ ТА КУЛЬТУРИ ВЗАЄМОДОПОМОГИ В УЧНІВСЬКОМУ КОЛЕКТИВІ В УМОВАХ СОЦІАЛЬНОЇ НАПРУГИ

Богомаз Оксана.....88

МОВЛЕННЄВИЙ НЕГАТИВІЗМ У ДІТЕЙ СЕРЕДНЬОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ: СУТНІСТЬ, ПРИЧИНИ ТА ОСОБЛИВОСТІ ПРОЯВУ

Васильєва Галина, Дуда Антоніна.....90

СТРАТЕГІЇ ЛОГОПЕДИЧНОГО ВТРУЧАННЯ ЩОДО ПОДОЛАННЯ ПОРУШЕНЬ ЗВУКОВИМОВИ У ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ: ДОСВІД НІМЕЧЧИНИ ТА УКРАЇНИ

Васильєва Галина, Мулько Поліна.....93

ІГРОВА ДІЯЛЬНІСТЬ У РОЗВИТКУ ДРІБНОЇ МОТОРИКИ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З МОВЛЕННЄВИМИ ТРУДНОЩАМИ

Васильєва Галина, Олійник Анна.....96

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСОБИСТІСНОГО ТА ПРОФЕСІЙНОГО САМОРОЗВИТКУ ВЧИТЕЛЯ-ЛОГОПЕДА У ПРОЦЕСІ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

Васильєва Галина, Парчевська Христина.....99

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ ЗВ'ЯЗНОГО МОВЛЕННЯ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ З МОВЛЕННЄВИМИ ТРУДНОЩАМИ ЗАСОБАМИ НЕЙРОІГОР

Васильєва Галина, Щербина Ірина.....102

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПІДТРИМКИ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ В УМОВАХ КРИЗИ

Каліщук Світлана, Ємельянова Карина.....104

ЕРГОНОМІКА ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ ЯК ЗАСІБ ЗНИЖЕННЯ СТРЕСУ У ДІТЕЙ З РОЗЛАДАМИ АУТИСТИЧНОГО СПЕКТРА В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ

Крамчанінов Юрій.....107

**СТИЛІ БАТЬКІВСЬКОГО ВИХОВАННЯ ЯК ЧИННИК ВПЛИВУ НА
УСПІШНІСТЬ УЧНІВ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ**

Крупник Іван, Стеців Валентина.....110

**ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК ІНІЦІУВАННЯ ТА ПІДТРИМАННЯ
МОВЛЕННЄВОГО КОНТАКТУ У ДІТЕЙ СЕРЕДНЬОГО ДОШКІЛЬНОГО
ВІКУ ІЗ МОВЛЕННЄВИМИ ТРУДНОЩАМИ**

Литвиненко Віталіна, Петренко Галина.....112

**СТРАТЕГІЯ ПОДОЛАННЯ ФОНОЛОГІЧНИХ ПОМИЛОК У ДІТЕЙ
СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЗАСОБАМИ ВІЗУАЛЬНОЇ
ПІДТРИМКИ**

Литвиненко Віталіна, Утченко Ольга.....114

**СУЧАСНІ НАУКОВО-МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ
ПЕРЕДУМОВ ГРАФОМОТОРНИХ НАВИЧОК У ДІТЕЙ СТАРШОГО
ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З МОВЛЕННЄВИМИ ТРУДНОЩАМИ**

Лопатинська Наталія, Галанзовська Алла.....117

**ТЕРМІНОЛОГІЧНА ДИФУЗІЯ МІЖ СЛУХОВИМИ ТА
ФОНЕМАТИЧНИМИ ОПЕРАЦІЯМИ**

Лопатинська Наталія, Голованенко Діана.....120

**ОСОБЛИВОСТІ СФОРМОВАНOSTІ ДИКЦІЇ У ДІТЕЙ МОЛОДШОГО
ШКІЛЬНОГО ВІКУ З НЕЙРОТИПОВИМ ТА НЕЙРОВІДМІННИМ
РОЗВИТКОМ**

Лопатинська Наталія, Осадча Олена.....123

**НЕЙРОСТИМУЛЯЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЗАСІБ ПОДОЛАННЯ
ПОРУШЕНЬ ПИСЬМА У ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ**

Мартинчук Олена, Лазарева Олена.....127

**АДАПТАЦІЇ ПРЕДМЕТУ «ТЕХНОЛОГІЇ» ДЛЯ ПІДЛІТКІВ З
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИМИ ТРУДНОЩАМИ В ІНКЛЮЗИВНОМУ КЛАСІ**

Мартинчук Олена, Панасюк Андрій.....130

**ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ПІДЛІТКІВ З РОЗЛАДАМИ
АУТИСТИЧНОГО СПЕКТРА В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОГО ОСВІТНЬОГО
СЕРЕДОВИЩА**

Мартинчук Олена, Полоцька Зінаїда.....132

**ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ГРАМАТИЧНОЇ СКЛАДОВОЇ
МОВЛЕННЯ У ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З
МОВЛЕННЄВИМИ ТРУДНОЩАМИ**

Мартинчук Олена, Тригуб Тетяна.....134

**ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ГРАМАТИЧНОЇ КАТЕГОРІЇ ВІДМІНКА У
ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З МОВЛЕННЄВИМИ
ТРУДНОЩАМИ**

Невмержицька Ольга, Кугук Єлизавета.....137

**ПРЕВЕНЦІЯ ГОЛОСОВИХ ПОРУШЕНЬ У МАЙБУТНІХ ЛОГОПЕДІВ ЯК
СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ**

Павлюк Роман, Вареник Ірина.....140

**ЦИФРОВІЗАЦІЯ ЛОГОПЕДИЧНОГО СУПРОВОДУ: МОЖЛИВОСТІ ТА
ВИКЛИКИ**

Павлюк Роман, Ляшук Ольга.....143

**ДОКАЗОВІ ЛОГОПЕДИЧНІ ПРАКТИКИ В УКРАЇНСЬКОМУ ТА
МІЖНАРОДНОМУ ПРОСТОРІ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ПІДХОДІВ І
ПЕРСПЕКТИВ ВПРОВАДЖЕННЯ**

Павлюк Роман, Нікітчук Марина.....146

**АСИСТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ У СИСТЕМІ ПІДТРИМКИ ДІТЕЙ З
ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ В УМОВАХ КРИЗОВИХ
ВИКЛИКІВ**

Пахомова Наталія, Левша Сергій.....149

**РОЛЬ СЕНСОРНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ У ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ
НЕМОВЛЕННЄВОГО СЛУХОВОГО ГНОЗИСУ**

Скрипник Тетяна, Харитоновна Анастасія.....152

**КОМПЛЕКС ДІАГНОСТИЧНИХ ЗАВДАНЬ ДЛЯ ОЦІНЮВАННЯ
СФОРМОВАНOSTІ АРТИКУЛЯТОРНИХ НАВИЧОК У ДІТЕЙ
СЕРЕДНЬОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З ТРУДНОЩАМИ УТРИМАННЯ
АРТИКУЛЯЦІЙНИХ РУХОВИХ ПРОГРАМ**

Супрун Ганна, Демчук Єлизавета.....155

**ФОРМУВАННЯ ПРАВИЛЬНОЇ ЗВУКОВИМОВИ У ДІТЕЙ СТАРШОГО
ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ІЗ МОВЛЕННЄВИМИ ТРУДНОЩАМИ ЗАСОБАМИ
ОРАЛЬНО-МОТОРНОЇ ТЕРАПІЇ**

Супрун Ганна, Кушнірук Альона.....158

ЛОГОПЕДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ СЛУХОМОВЛЕННЄВОЇ ПАМ'ЯТІ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ІЗ МОВЛЕННЄВИМИ ТРУДНОЩАМИ

Супрун Ганна, Соболь Лариса.....160

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВПРОВАДЖЕННЯ МЕТОДИКИ «ГАРНОГО СТАРТУ» ЩОДО ПІДГОТОВКИ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З МОВЛЕННЄВИМИ ТРУДНОЩАМИ ДО ПИСЕМНОГО МОВЛЕННЯ В УКРАЇНІ

Таран Оксана, Бондарчук Софія.....163

ОСОБЛИВОСТІ СФОРМОВАНOSTІ НАВИЧКИ ВІДПОВІДАТИ НА ЗАПИТАННЯ У ПРОЦЕСІ ДІАЛОГУ У ДІТЕЙ СЕРЕДНЬОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ІЗ МОВЛЕННЄВИМИ ТРУДНОЩАМИ

Таран Оксана, Зінченко Дар'я.....166

ТРУДНОЩІ КОМУНІКАЦІЇ ДІТЕЙ З АУТИЗМОМ В МЕЖАХ КОНЦЕПЦІЇ НЕЙРОРІЗНОМАНІТТЯ

Таран Оксана, Куриленко Валерія.....168

ЛІПЛЕННЯ З ГЛИНИ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ МОВЛЕННЯ ТА ЕМОЦІЙНОЇ ПІДТРИМКИ ДІТЕЙ З МОВЛЕННЄВИМИ ТРУДНОЩАМИ

Таран Оксана, Танасієнко Олена.....171

ОБҐРУНТУВАННЯ НЕОБХІДНОСТІ СПЕЦІАЛІЗОВАНОГО ІНСТРУМЕНТАРІЮ ДЛЯ ДІАГНОСТИКИ СКЛАДОВОЇ СТРУКТУРИ СЛОВА НА ОСНОВІ АНАЛІЗУ ЗАПИТІВ ФАХІВЦІВ

Тичина Катерина, Комащенко Анастасія.....174

ОСОБЛИВОСТІ РОЗУМІННЯ ПРОСТОРОВИХ ІНСТРУКЦІЙ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ІЗ МОВЛЕННЄВИМИ ТРУДНОЩАМИ

Тищенко Людмила, Павленко Анастасія.....176

ПОПЕРЕДЖЕННЯ ФОНЕТИКО-ФОНЕМАТИЧНИХ ПОМИЛОК УЧНІВ 1 КЛАСУ З МОВЛЕННЄВИМИ ТРУДНОЩАМИ

Ханзерук Лілія, Любенко Анна.....180

ВПЛИВ ТРЕНУВАЛЬНИХ МОВЛЕННЄВИХ МОДЕЛЕЙ НА РОЗВИТОК ІНТОНАЦІЇ ДОШКІЛЬНИКІВ ІЗ ТЕМПОРИТМІЧНИМИ ПОРУШЕННЯМИ

Ханзерук Лілія, Червенко Ярослава.....183

**ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНОЇ СКЛАДОВОЇ
МОВЛЕННЯ (НА ПРИКЛАДІ СИНОНІМІЇ) У ДІТЕЙ З РОЗЛАДОМ
ДЕФІЦИТУ УВАГИ ТА ГІПЕРАКТИВНОСТІ**

Хомик Тетяна, Кривонос Катерина.....185

**ОСОБЛИВОСТІ СФОРМОВАНOSTI НАВИЧКИ РОЗУМІННЯ
ПРОЧИТАНОГО ДІТЬМИ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ З
ДИСЛЕКСІЄЮ**

Хомик Тетяна, Позднякова Майя.....188

**ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ВИВЧЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ
СФОРМОВАНOSTI АРТИКУЛЯЦІЙНОЇ МОТОРИКИ У ДІТЕЙ З
МОВЛЕННЄВИМИ ТРУДНОЩАМИ**

Хомик Тетяна, Полосіна Єва.....191

СЕКТОРАЛЬНА ДИСКУСІЯ 3.

**ПРАКТИЧНА ПСИХОЛОГІЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: ВІД
МЕТОДОЛОГІЇ ДО ІНТЕРВЕНЦІЙ І ТЕХНОЛОГІЙ ПІДТРИМКИ**

**ОСОБЛИВОСТІ ПСИХОЛОГІЧНОГО КАПІТАЛУ СТУДЕНТІВ З РІЗНИМ
РІВНЕМ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ В УМОВАХ СОЦІАЛЬНОЇ
НЕСТАБІЛЬНОСТІ**

Андрієвська Катерина.....195

**ОСОБЛИВОСТІ ПСИХОЛОГІЧНОГО БЛАГОПОЛУЧЧЯ ОСОБИСТОСТІ
ДОРΟΣЛОГО ВІКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ**

Власенко Ольга.....197

**ПСИХОЛОГІЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ АКСІОЛОГІЧНОЇ СФЕРИ МОЛОДІ
В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА**

Волошина Валентина, Конончук Анастасія.....200

**ПСИХОСЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СТАВЛЕННЯ ПСИХОЛОГІВ ДО
САМООСВІТИ**

Довгоруk Валерія, Лозова Ольга.....203

**ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ КОГНІТИВНИХ І ЕМОЦІЙНИХ МЕХАНІЗМІВ
СПРИЙНЯТТЯ ІНФОРМАЦІЇ**

Зінченко Олександр, Коткова Діана.....205

ЕМОЦІЙНИЙ ІНТЕЛЕКТ ЯК ЧИННИК ПСИХОЕМОЦІЙНОЇ САМОРЕГУЛЯЦІЇ БАТЬКІВ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ

Калюжна Євгенія, Скородумова Анна.....207

ПСИХОЛОГІЧНА АДАПТАЦІЯ ЯК ПРОЦЕС І РЕСУРС ФУНКЦІОНУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ

Кіяшко Ольга.....210

ЕМОЦІЙНИЙ ІНТЕЛЕКТ ЯК ФУНДАМЕНТАЛЬНИЙ КОМПОНЕНТ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПСИХОЛОГА

Коваль Ірина.....213

СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ЧИННИКИ СУЇЦИДАЛЬНОЇ ПОВЕДІНКИ ІТ-ФАХІВЦІВ ЯК СПЕЦИФІЧНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ГРУПИ В УМОВАХ ПРОФЕСІЙНОЇ КРИЗИ

Ларкін Віталій.....216

ПСИХОСЕМАНТИЧНІ ОЗНАКИ ТРАНСФОРМАЦІЇ ПРАВОСВІДОМОСТІ ПІДЛІТКІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Лозова Ольга, Буцанова Дарина.....218

ПСИХОЛОГІЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ БАТЬКІВ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ В УМОВАХ КРИЗОВИХ ВИКЛИКІВ

Лукомська Світлана, Авраменко Катерина.....220

ПСИХОЛОГІЧНА СТІЙКІСТЬ ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ РАДИКАЛЬНОЇ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ: ВІД ТРИВОГИ ДО АДАПТАЦІЇ

Лукомська Світлана, Нізамієва Ірина.....222

ПСИХОЛОГІЧНІ МЕХАНІЗМИ КІБЕРБУЛІНГУ В ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Лукомська Світлана, Ніколенко Анастасія.....223

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ДЕПРЕСИВНИХ ПРОЯВІВ ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Матвієнко Лариса, Лінкіна Єлизавета.....227

ТРАТЕГІЇ КОНСУЛЬТАТИВНОЇ ПІДТРИМКИ В ПЕРІОД КРИЗИ РАННЬОЇ ДОРΟΣЛОСТІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Музиченко Ірина, Леонт'єва Олена.....229

СТРАХИ У ДОРΟΣЛОМУ ВІЦІ ПІД ЧАС ВІЙНИ

Музиченко Ірина, Павленко Марина.....231

ДОСЛІДЖЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ПРОФЕСІЙНОГО САМОВИЗНАЧЕННЯ ТА КАР'ЄРНОЇ МОТИВАЦІЇ УЧНІВ ВИПУСКНИХ КЛАСІВ

Павленко Марина, Гальчук Анастасія.....233

ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК РЕЗИЛЬЄНТНОСТІ ТА КРЕАТИВНОСТІ ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ КРИЗИ

Плескач Богдан, Озоліна Єлизавета.....236

ПСИХОЛОГІЧНА РЕЗИЛІЄНТНІСТЬ ЯК ЧИННИК ПОСТТРАВМАТИЧНОГО ЗРОСТАННЯ ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ ВИМУШЕНОЇ ЕМІГРАЦІЇ

Попелюшко Роман, Сопріко Олена.....239

САНОГЕННЕ МИСЛЕННЯ ДОРΟΣЛОГО ЯК РЕСУРС ПСИХОЛОГІЧНОЇ ПІДТРИМКИ ДИТИНИ У КРИЗОВИХ СИТУАЦІЯХ

Цьомик Христина.....241

СЕКТОРАЛЬНА ДИСКУСІЯ 4.

СОЦІАЛЬНА РОБОТА ТА КОНСУЛЬТУВАННЯ В ЧАСИ КРИЗИ

СТРАТЕГІЇ КОНСУЛЬТАТИВНОЇ РОБОТИ ПСИХОЛОГА У КРИЗОВІЙ СИТУАЦІЇ ПЕРЕЖИВАННЯ ГОРЯ ВТРАТИ

Андрійчук Іванна, Свідерська Галина.....246

ОРГАНІЗАЦІЯ ПЕРВИННОГО КОНТАКТУ ПІД ЧАС ВИЯВЛЕННЯ ВИПАДКУ ДОМАШНЬОГО НАСИЛЬСТВА СТОСОВНО ДИТИНИ: ВЗАЄМОДІЯ СУБ'ЄКТІВ

Горчинський Руслан.....249

ПРОФІЛАКТИКА БУЛІНГУ ДІТЕЙ ІЗ СОЦІАЛЬНО ВРАЗЛИВИХ СІМЕЙ В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Денисюк Олена, Блага Анна.....251

СИНЕРГІЯ ПІДТРИМАНОГО ПРОЖИВАННЯ ТА СОЦІАЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА В УКРАЇНІ

Карпенко Олена, Рубан Павло.....254

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПІДТРИМКИ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ У КРИЗОВИХ УМОВАХ

Карпенко Олена, Цвігун Артем.....256

**ФОРМИ ТА МЕТОДИ ПРОФІЛАКТИКИ ПРОФЕСІЙНОГО ВИГОРАННЯ
ФАХІВЦІВ ІЗ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ**

Петрочко Жанна, Юхновець Володимир.....259

**РОЛЬ КОНЦЕПЦІЇ «HDR NEXUS» У ПЕРЕКОНФІГУРАЦІЇ СОЦІАЛЬНОЇ
РОБОТИ З ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИМИ ОСОБАМИ**

Спіріна Тетяна, Суровцева Ірина.....262

Я. Ц. Зелінська, м. Київ

y.zelinska@kubg.edu.ua

З. С. Губа, м. Київ

zshuba.fpsrso25m@kubg.edu.ua

ПСИХОЛОГІЧНА АДАПТАЦІЯ ЯК УМОВА ЗБЕРЕЖЕННЯ ПСИХІЧНОГО ЗДОРОВ'Я ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ В УМОВАХ КРИЗОВОГО СТАНУ

Актуальність. Військова агресія проти України спричинила масові процеси вимушеної міграції, перетворивши проблему збереження психічного здоров'я внутрішньо переміщених осіб (ВПО) на одне з найгостріших завдань сучасної психологічної науки та практики. Руйнування звичного способу життя, втрата соціальних зв'язків, загроза безпеці та невизначеність майбутнього є потужними кризовими чинниками, що деструктивно впливають на емоційну та особистісну сфери дорослих. У цьому контексті вивчення психологічної адаптації як ключової умови збереження та відновлення психічного здоров'я набуває особливого значення для розробки ефективних соціальних практик подолання кризових станів і надання дієвої допомоги постраждалому населенню.

Мета. Здійснити теоретичний аналіз проблеми психологічної адаптації внутрішньо переміщених осіб та визначити особливості її впливу на збереження психічного здоров'я особистості в умовах воєнного стану.

Виклад основного матеріалу. Вимушена міграція є специфічним соціально-психологічним феноменом, який суттєво відрізняється від добровільного переселення, оскільки зумовлений екстремальними зовнішніми загрозами для життя та добробуту людини (Карамушка & Карамушка, 2023). На відміну від планової зміни місця проживання, вимушене переселення позбавляє індивіда можливості психологічної підготовки та поступового формування очікувань, що посилює травматичний ефект від втрати звичного макро- та мікросередовища.

Теоретико-методологічне підґрунтя для дослідження міграційних процесів та сутності адаптації мігрантів закладено у фундаментальних працях Дж. Беррі та співавторів (Berry et al., 2022), а також М. Слюсаревського (Слюсаревський та Блинова, 2018). Зокрема, аналіз стадійності міграційного процесу дає змогу зрозуміти, що адаптаційні утруднення виникають не лише під час безпосереднього переміщення, але й накопичуються на кожному етапі — від виходу з небезпечної зони до тривалого перебування у приймаючій громаді. Питання психічних розладів та довготривалого впливу війни й травмуючих подій на психіку цивільного населення детально досліджено у закордонних моніторингових працях, зокрема у контексті міграційних наслідків воєнних конфліктів (Priebe et al., 2010). Ці дослідження доводять, що відтерміновані наслідки травматизації можуть проявлятися у вигляді

тривожних станів, депресивних розладів та порушень соціальної взаємодії навіть через тривалий час після досягнення фізичної безпеки.

В українському науковому просторі вивчення проблеми вимушених переселенців, їхньої адаптації, здатності до рефлексії та надання психологічної допомоги активізувалося з 2014 року. Психологічні наслідки повномасштабної збройної агресії, умови збереження психічного здоров'я ВПО та специфіку подолання кризових станів на сучасному етапі наразі активно розробляють вітчизняні дослідники (Карамушка та Карамушка, 2023). Особлива увага приділяється трансформації повсякденної життєдіяльності ВПО, зміні їхнього соціального статусу, професійної ідентичності та деструкції звичних когнітивних моделей світу. У фокус уваги науковців потрапляють проблеми деструктивних змін емоційних станів, порушення ідентичності, а також чинники позитивної особистісної трансформації вимушених переселенців, які за належної психологічної підтримки здатні мобілізувати внутрішні ресурси та адаптуватися до нових життєвих реалій.

Успішність заключної стадії міграційного процесу — приживання та приживлення — безпосередньо залежить від вектора активності особистості: її спрямованості на перетворення середовища чи на активну зміну власної особистості й корекцію стереотипів поведінки (Слюсаревський та Блинова, 2018). Для подолання «стресу акультурації» особистість активізує копінг-поведінку. Цей процес передбачає складну взаємодію між індивідуальними характеристиками переселенця та соціокультурними особливостями нового середовища. Стрес акультурації виникає через необхідність одночасного засвоєння нових соціальних норм і збереження ключових елементів власної ідентичності. Залежно від обраної стратегії (інтеграція, асиміляція, сепарація чи маргіналізація), рівень психологічного дискомфорту може суттєво варіюватися, безпосередньо впливаючи на загальний стан психічного здоров'я.

Психічне здоров'я ВПО за умов війни виступає складним динамічним станом, збереження якого забезпечується внутрішньою саморегуляцією та мінімізацією незрілих захисних механізмів на користь зрілих адаптивних ресурсів, що дозволяють особистості інтегруватися в нові соціокультурні умови (Подоляк, 2018). Незрілі механізми психологічного захисту, такі як заперечення реальності, проєкція чи регресія, забезпечують лише тимчасове та ілюзорне полегшення емоційного болю, проте гальмують реальну адаптацію та консервують кризовий стан. Натомість активація зрілих механізмів — сублімації, гумору, свідомого придушення деструктивних імпульсів та раціоналізації — сприяє конструктивній переробці психотравмуючого досвіду й відновленню особистісного гомеостазу.

Висновок. Психологічна адаптація внутрішньо переміщених осіб є складним, багатовимірним процесом внутрішніх та зовнішніх трансформацій, успішність якого безпосередньо виступає базовою умовою збереження їхнього психічного здоров'я в умовах тривалого воєнного конфлікту.

Ефективність подолання кризових станів та зниження рівня психологічного дискомфорту постраждалого населення залежить від гнучкості

особистісних установок, відмови від пасивних конформних реакцій на користь проактивної взаємодії із новим соціокультурним середовищем, а також від здатності усвідомлено застосовувати конструктивні, проблемно-орієнтовані копінг-стратегії замість деструктивних моделей уникнення й дистанціювання. Збереження психічного гомеостазу вимушених переселенців потребує цілеспрямованої активації зрілих механізмів психологічного захисту, розвитку рефлексії, подолання суб'єктивного відчуття самотності та формування позитивної Я-концепції, що у сукупності забезпечує мобілізацію внутрішнього потенціалу індивіда для успішної самореалізації та відновлення емоційного благополуччя у нових життєвих обставинах). Подальші дослідження мають бути спрямовані на розробку прикладних програм психокорекції та супроводу ВПО з урахуванням виявлених адаптаційних закономірностей.

Список використаних джерел

- Карамушка Л. М., Карамушка Т. В. *Особливості життєдіяльності та психічного здоров'я внутрішньо переміщених осіб в умовах війни. Організаційна психологія. Економічна психологія.* 2023. № 1 (28). С. 112–121.
- Подоляк М. Р. *Механізми психологічного захисту та їхня роль у збереженні психічного здоров'я особистості.* Психологічні науки: проблеми та здобутки. 2018. Вип. 4 (12). С. 62–69.
- Слюсаревський М. М., Блинова О. Є. *Психологія міграції : навч. посіб. Вид. 2-ге, перероб. і доп.* Київ : Талком, 2018. 360 с.
- Berry J. W., Poortinga Y. H., Breugelmans S. M., Chasiotis A., Sam D. L. *Cross-Cultural Psychology: Research and Applications.* 4th ed. Cambridge : Cambridge University Press, 2022. 642 p.
- Priebe S., Bogic M., Ajdukovic D. *Mental disorders following war in the Balkans.* Social Science & Medicine. 2010. Vol. 71, No. 2. P. 217–225.

Я. Ц. Зелінська, м. Київ
y.zelinska@kubg.edu.ua

І. С. Майко, м. Київ
ismaiko.fpsrso22@kubg.edu.ua

ТРАНСФОРМАЦІЯ МОТИВАЦІЙНОГО ПРОФІЛЮ ОСОБИСТОСТІ В КРИЗОВИХ УМОВАХ ОРГАНІЗАЦІЙНОГО СЕРЕДОВИЩА

Актуальність. Сучасні трансформації соціально-економічного простору (кризи, діджиталізація, гібридна зайнятість) знижують ефективність традиційних методів управління персоналом. У цих умовах корпоративна культура стає базою для оптимізації працездатності, збереження ментального здоров'я та стимулювання внутрішньої мотивації працівників, що підтверджують класичні (Е. Шейн, К. Камерон) та вітчизняні (М. Копитко, О. Харун) дослідження. Організаційне середовище безпосередньо детермінує